

**FAKTOR-FAKTOR SOSIO-EKONOMI YANG
MEMPENGARUHI CORAK PERBELANJAAN
ISIRUMAH DI SEMENANJUNG MALAYSIA**

oleh

LIM EE SHIANG

**Tesis diserahkan untuk memenuhi
keperluan bagi Ijazah Sarjana Sains Kemasyarakatan**

September 1999

PENGHARGAAN

Semasa menjalankan kajian dan penulisan tesis ini, saya telah mendapat bantuan dan kerjasama daripada banyak pihak. Pada kesempatan ini, saya ingin merakamkan penghargaan kepada kesemua pihak kerana sumbangan mereka sama ada secara langsung atau tidak langsung bagi menjayakan tesis ini.

Pertamanya, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi sanjungan kepada penyelia saya, Prof. Madya Dr. Lai Yew Wah, kerana galakan, bimbingan dan nasihat yang beliau curahkan dengan murah hati sehingga selesainya tesis tersebut. Saya amat terhutang budi kepada beliau, kerana membaca dan membuat teguran yang berguna kepada keseluruhan tesis tersebut. Izinkan saya mengucapkan sekali lagi jutaan terima kasih kepada beliau.

Penghargaan yang tidak terhingga juga ingin saya rakamkan kepada pihak pentadbiran Jabatan Perangkaan Malaysia, khasnya ketua perangkawan, Encik Shaari Bin Abdul Rahman, bekas ketua bahagian Pendapatan dan Perbelanjaan Isirumah, Puan Chin Keat Yue dan stafnya. Mereka telah meluangkan masa mereka dalam membekalkan maklumat yang diperlukan, termasuk data-data Penyiasatan Perbelanjaan Isirumah Malaysia 1993/94. Tanpa sokongan mereka, tesis ini pasti tidak dapat disempurnakan. Tidak lupa juga saya rakamkan terima kasih kepada kesemua kawan karib saya, terutamanya Sally dan Huey Huey yang telah banyak memberi bantuan semasa saya mengumpul maklumat di Kuala Lumpur.

Penghargaan yang tinggi juga ingin saya tujukan kepada Dr. Chan Huan Chiang, Dr. Suresh Narayanan, Encik Abdul Rahim Ibrahim dan pensyarah-pensyarah lain, yang telah

memberi pertolongan dan cadangan-cadangan yang berkaitan dengan penyelidikan ini serta sokongan moral. Saya juga ingin memajukan ribuan terima kasih kepada pihak Universiti Sains Malaysia, khususnya Dekan Pengajian Siswazah Lanjutan dan stafnya, yang memberi bantuan kewangan kepada saya selama dua tahun semasa mengikuti ijazah ini. Penghargaan juga disampaikan kepada Dekan dan staf Pusat Pengajian Sains Kemasyarakatan dalam memberi segala kemudahan kepada saya semasa menyiapkan tesis ini.

Terima kasih yang tidak terhingga kepada datuk, ibubapa dan adik-adik saya yang sentiasa memberi sokongan moral kepada saya. Selain itu, saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada kesemua kawan karib saya yang tidak sabar menanti hari penerimaan ijazah lanjutan saya.

Akhir sekali, kepada suami saya Teik Hooi, secara ikhlas, saya ingin mengucapkan terima kasih atas kefahaman dan sokongan beliau yang telah memberi inspirasi kepada saya untuk menyempurnakan tesis ini.

JADUAL KANDUNGAN

Muka Surat

<i>PENGHARGAAN</i>	ii
<i>JADUAL KANDUNGAN</i>	iv
<i>SENARAI JADUAL</i>	viii
<i>SENARAI RAJAH</i>	xi
<i>SENARAI KEPENDEKAN</i>	xii
<i>SENARAI SIMBOL</i>	xiii
<i>ABSTRAK</i>	xv

BAB I   PENGENALAN

1.1	Pendahuluan	1
1.2	Tinjauan Ke Atas Ekonomi Malaysia	2
1.3	Peranan Permintaan Dalam Pembangunan Ekonomi	4
1.4	Peranan Tabungan Dalam Pembangunan Ekonomi	6
1.5	Corak Perbelanjaan Isirumah Di Malaysia	10
1.6	Pernyataan Masalah	14
1.7	Objektif Kajian	16
1.8	Metodologi Kajian	19
1.9	Skop Kajian	21
1.10	Sumbangan Kajian	21
1.11	Susunan Struktur Bab-Bab Yang Berikut	25

BAB II   PENYELIDIKAN BERKAITAN

2.1	Pendahuluan	28
-----	-------------	----

2.2	Sistem Permintaan Lengkap	29
2.2.1	Pengenalan	29
2.2.2	Sistem Perbelanjaan Linear	31
2.2.3	Sistem Perbelanjaan Linear Lanjutan	34
2.3	Kajian-Kajian Lepas	37
2.3.1	Kajian Permintaan Dan Tabungan Tempatan	38
2.3.2	Faktor-faktor Yang Mempengaruhi Permintaan Dan Tabungan Isirumah	42
2.4	Rumusan	58

BAB III METODOLOGI PENYELIDIKAN

3.1	Pendahuluan	62
3.2	Andaian-Andaian Asas	62
3.3	Sistem Perbelanjaan Linear Lanjutan	63
3.3.1	Pengenalan	63
3.3.2	Kriteria Penstrataan Sampel	64
3.3.3	Spesifikasi Stokastik Dan Kaedah Penganggaran	66
3.3.4	Ujian Chow	67
3.3.5	Pelbagai Anggaran Permintaan Dan Tabungan Daripada ELES	70
3.4	Model Regresi Pelbagai	85
3.5	Data	94
3.5.1	Sumber Data	94

3.5.2	Konsep Dan Definisi Istilah	95
3.5.3	Klasifikasi Jenis Barangan	98
3.6	Rumusan	99

BAB IV KEPUTUSAN DAN PENEMUAN EMPIRIK

4.1	Pendahuluan	101
4.2	Corak Perbelanjaan Isirumah Sampel	101
4.2.1	Latarbelakang Sampel	101
4.2.2	Corak Perbelanjaan Isirumah Sampel	103
4.3	Keputusan Empirik ELES	106
4.3.1	Keputusan Regresi	107
4.3.2	Keputusan Ujian Chow	110
4.3.3	Pelbagai Anggaran Daripada Fungsi Permintaan Dan Tabungan	114
4.4	Keputusan Regresi Pelbagai Perbelanjaan	149
4.5	Keputusan Dan Penemuan Empirik Tabungan	158
4.5.1	Pengenalan	158
4.5.2	Ciri-Ciri Penabung Positif	160
4.5.3	Keputusan Regresi Pelbagai Tabungan	164
4.6	Penemuan Utama Kajian Dan Kesimpulan	168
4.6.1	Penemuan Utama Kajian	168
4.6.2	Kesimpulan	182

BAB V KESIMPULAN, IMPLIKASI POLISI DAN CADANGAN-CADANGAN

5.1	Pendahuluan	185
5.2	Hasil Penemuan Utama Dan Rumusan Kajian	185
5.3	Implikasi Polisi Dan Cadangan Dasar	188
5.4	Cadangan-Cadangan Kajian Masa Depan	200
5.4	Kesimpulan	204

<i>RUJUKAN UTAMA</i>	206
<i>RUJUKAN AM</i>	213
<i>LAMPIRAN-LAMPIRAN</i>	215

SENARAI JADUAL

Jadual	Muka Surat
1-1 Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata Keluaran Dalam Negara Kasar (Pada Harga Tetap)	3
1-2 Keluaran Dalam Negara Kasar Mengikut Jenis Perbelanjaan, 1970-1997(Pada Harga Tetap)	5
1-3 Tabungan Negara Kasar Bagi Negara Asia Terpilih, 1994-1998	6
1-4 Jurang Tabungan-Pelaburan, 1980-1998 (% daripada KNK)	7
1-5 Komponen Dalam Tabungan Sektor Swasta, 1980-1992	10
1-6 Wajaran Dalam Indeks Harga Pengguna, 1967-1994	11
1-7 Corak Perbelanjaan Isirumah Purata Mengikut Lokasi Kediaman Di Semenanjung Malaysia, 1973 – 1994	12
2-1 Skala Amsterdam	50
3-1 Pelbagai Anggaran Permintaan Dan Tabungan Daripada ELES	72
3-2 Klasifikasi Barangan Dalam Belanjawan Isirumah	98
4-1 Latarbelakang Isirumah Sampel	102
4-2 Komposisi Isirumah Sampel Dari Segi Keturunan Etnik Dan Lokasi Kediaman	103
4-3 Corak Perbelanjaan Per Kapita Isirumah Sampel Mengikut Lokasi Kediaman	103
4-4 Keputusan Regresi Teranggar Bagi Pelbagai Jenis Barangan Dan Jumlah Perbelanjaan Mengikut Lokasi Kediaman	108
4-5 Keputusan Ujian Chow Bagi Lokasi Kediaman	111
4-6 Keputusan Ujian Chow Bagi Keturunan Etnik	112
4-7 Keputusan Ujian Chow Bagi Saiz Isirumah	113

Jadual		Muka Surat
4-8	Anggaran Kecenderungan Mengguna Marginal Dan Kecenderungan Menabung Marginal Mengikut Lokasi Kediaman	115
4-9	Anggaran Kecenderungan Mengguna Marginal Dan Kecenderungan Menabung Marginal Mengikut Keturunan Etnik	116
4-10	Anggaran Kecenderungan Mengguna Marginal Mengikut Lokasi Kediaman Dan Keturunan Etnik	117
4-11	Anggaran Syer Perbelanjaan Marginal Mengikut Lokasi Kediaman	118
4-12	Corak Perbelanjaan Makanan Mengikut Lokasi Kediaman	119
4-13	Anggaran Syer Perbelanjaan Marginal Mengikut Keturunan Etnik	123
4-14	Komponen Utama Dalam Pelbagai Barangan Mengikut Keturunan Etnik	124
4-15	Anggaran Perbelanjaan Subsisten (Per Kapita) Mengikut Lokasi Kediaman	127
4-16	Anggaran Keanjalan Permintaan Perbelanjaan Mengikut Lokasi Kediaman	132
4-17	Anggaran Keanjalan Permintaan Perbelanjaan Mengikut Lokasi Kediaman, 1973 dan 1993	134
4-18	Anggaran Keanjalan Permintaan Perbelanjaan Mengikut Keturunan Etnik	135
4-19	Anggaran Keanjalan Tabungan Dan Keanjalan Jumlah Perbelanjaan Terhadap Pendapatan Mengikut Lokasi Kediaman	137
4-20	Anggaran Keanjalan Jumlah Perbelanjaan Terhadap Pendapatan Mengikut Negara	137
4-21	Anggaran Keanjalan Tabungan Dan Keanjalan Jumlah Perbelanjaan Terhadap Pendapatan Mengikut Keturunan Etnik Dan Saiz Isirumah	138
4-22	Anggaran Keanjalan Permintaan Harga Dan Keanjalan Permintaan Silang Mengikut Lokasi Kediaman	139
4-23	Anggaran Keanjalan Permintaan Harga Di Negara Pakistan	140

Jadual		Muka Surat
4-24	Perhubungan Antara Keanjalan Permintaan Perbelanjaan Dengan Keanjalan Permintaan Harga	142
4-25	Nilai Purata Keanjalan Permintaan Harga Mengikut Kelas Pendapatan	143
4-26	Magnitud Perbezaan Anggaran Keanjalan Permintaan Harga	145
4-27	Anggaran Keanjalan Jumlah Perbelanjaan Terhadap Harga Makanan Dan Keanjalan Tabungan Terhadap Harga Makanan Mengikut Lokasi Kediaman	148
4-28	Anggaran Keanjalan Jumlah Perbelanjaan Terhadap Harga Makanan Dan Keanjalan Tabungan Terhadap Harga Makanan Mengikut Keturunan Etnik	149
4-29	Keputusan Regresi Pelbagai Teranggar Bagi Pelbagai Jenis Barangan	151
4-30	Taburan Jenis Penabung Mengikut Lokasi Kediaman	159
4-31	Taburan Penabung Positif Mengikut Lokasi Kediaman	160
4-32	Kadar Tabungan Purata Mengikut Lokasi Kediaman	160
4-33	Taburan Penabung Positif Mengikut Lokasi Kediaman Dan Pendapatan	161
4-34	Kadar Tabungan Purata Mengikut Lokasi Kediaman Dan Pendapatan	162
4-35	Taburan Penabung Positif Mengikut Lokasi Kediaman Dan Keturunan Etnik	162
4-36	Kadar Tabungan Purata Mengikut Lokasi Kediaman Dan Keturunan Etnik	163
4-37	Taburan Penabung Positif Mengikut Lokasi Kediaman Dan Saiz Isirumah	164
4-38	Kadar Tabungan Purata Mengikut Lokasi Kediaman Dan Saiz Isirumah	164

SENARAI RAJAH

Rajah		Muka Surat
1-1	Sistem Perbelanjaan Linear Lanjutan	22
2-1	Kajian Permintaan Dan Tabungan Isirumah Di Malaysia	40

SENARAI KEPENDEKAN

Berikut merupakan senarai kependekan yang sering digunakan dalam tesis ini:

CPI	Indeks Harga Pengguna
ELES	Sistem Perbelanjaan Linear Lanjutan
FDI	Pelaburan Langsung Asing
HES 1993/94	Penyiasatan Perbelanjaan Isirumah 1993/94
IV	Pembolehkan Alatan
KDNK	Keluaran Dalam Negara Kasar
KNK	Keluaran Negara Kasar
KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
LES	Sistem Perbelanjaan Linear
OLS	Kuasa Dua Terkecil
PLI	Pendapatan Garis Kemiskinan
TSLs	Kuasa Dua Terkecil Dua Peringkat

SENARAI SIMBOL

Simbol-simbol yang sentiasa digunakan dalam tesis ini telah disenaraikan di sini dan penjelasannya akan diulangi dalam bab-bab yang berkaitan. Berikutnya merupakan senarai simbol yang digunakan:

p_i	harga barangan i
q_i	kuantiti barangan i
s	tabungan isirumah
u	nilai fungsi utiliti
v_i	perbelanjaan barangan i pada harga semasa
v	jumlah perbelanjaan pada harga semasa
w_i	syer perbelanjaan purata barangan i pada harga semasa
y	pendapatan boleh guna pada harga semasa
α_i	pintasan untuk perbelanjaan barangan i ELES
α'_i	pintasan untuk perbelanjaan barangan i LES
α	pintasan untuk fungsi perbelanjaan agregat ELES
β_i	syer perbelanjaan marginal (daripada jumlah perbelanjaan) barangan i
β_i^*	syer perbelanjaan marginal daripada pendapatan barangan i
μ	kecenderungan mengguna marginal
γ_i	parameter untuk barangan i dalam fungsi utiliti Stone-Geary. Ia juga boleh diinterpretasi sebagai kuantiti subsisten untuk barangan i, jika ia bernilai positif
γ_i^*	nilai perbelanjaan subsisten untuk barangan i dalam analisis keratan lintang, yang diukur pada harga semasa tinjauan penyiasatan perbelanjaan isirumah dijalankan.
$\sum_{j=1}^n \gamma_j^*$	jumlah perbelanjaan subsisten

$(y - \sum_{j=1}^n \gamma_j^*)$ pendapatan lebih pada harga semasa

$(v - \sum_{j=1}^n \gamma_j^*)$ perbelanjaan lebih pada harga semasa

η keanjalan jumlah perbelanjaan terhadap pendapatan

η_s keanjalan tabungan terhadap pendapatan

η_i keanjalan permintaan perbelanjaan barangan i

η_{ii} keanjalan permintaan harga barangan i

η_{ij} keanjalan permintaan silang barangan i terhadap harga barangan j ; $i \neq j$

η^i keanjalan jumlah perbelanjaan terhadap harga barangan i

ξ_i keanjalan tabungan terhadap harga barangan i

ABSTRAK

Tujuan utama kajian ini adalah memberi satu pemahaman asas akan tingkahlaku isirumah dari segi peruntukan pendapatan di antara jumlah perbelanjaan dan tabungan serta peruntukan jumlah perbelanjaan di antara pelbagai jenis barangan. Kajian ini telah berjaya memperolehi banyak penemuan penting mengenai corak perbelanjaan dan tabungan isirumah di Semenanjung Malaysia.

Faktor pendapatan merupakan faktor yang terpenting dalam mempengaruhi corak perbelanjaan dan tabungan isirumah. Ia mempunyai pengaruh positif yang nyata ke atas kesemua jenis perbelanjaan barangan dan tabungan. Peningkatan perbelanjaan berikutan daripada peningkatan pendapatan adalah berbeza dari satu barangan ke barangan yang lain. Selain daripada pendapatan, lokasi kediaman, saiz isirumah dan keturunan etnik juga mempunyai pengaruh yang nyata ke atas perbelanjaan barangan yang berbeza. Tambahan pula, kedua-dua faktor saiz isirumah dan keturunan etnik juga memainkan peranan yang penting dalam mempengaruhi tabungan isirumah.

Kebanyakan permintaan barangan adalah tidak anjal terhadap harga. Barangan makanan merupakan barangan yang paling tidak sensitif terhadap harga. Pada umumnya, permintaan adalah lebih sensitif terhadap harga sendiri berbanding dengan harga barangan

lain. Antara harga barangan lain, harga makanan merupakan harga yang paling penting dalam mempengaruhi permintaan sesuatu barangan. Hasil penemuan yang diperolehi telah mengesahkan bahawa semakin 'mewah' sesuatu barangan, semakin anjal permintaannya terhadap harga.

Penemuan kajian juga menunjukkan bahawa kos keperluan cukup hidup adalah berbeza di antara kumpulan isirumah yang berbeza. Bukan semua jenis barangan akan tergolong dalam belanjawan keperluan cukup hidup. Barangan yang lebih mewah secara relatif mungkin terkecuali daripada belanjawan keperluan cukup hidup bagi kumpulan isirumah tertentu terutamanya isirumah yang berpendapatan rendah. Tambahan pula, corak perbelanjaan keperluan cukup hidup juga didapati berbeza dari satu kumpulan isirumah ke kumpulan isirumah yang lain.

Pelbagai hasil penemuan empirik kajian ini mempunyai implikasi polisi yang penting ke atas pembentukan Indeks Harga Pengguna dan Pendapatan Garis Kemiskinan. Ia juga membekalkan satu asas untuk dasar yang mempengaruhi perbelanjaan dan tabungan isirumah.

SOCIO-ECONOMIC FACTORS WHICH AFFECT HOUSEHOLD EXPENDITURE PATTERNS IN PENINSULAR MALAYSIA

ABSTRACT

The main objective of this study is to provide a basic understanding of household behaviour, particularly on how households allocate their income between total expenditure and savings as well as how they allocate their total expenditure among various consumption goods. This study has resulted in a number of important findings on the household expenditure and savings patterns in Peninsular Malaysia.

Income is the most important determinant of household expenditure and savings patterns. It has a significant positive effect on the expenditure on all commodities and on the savings. The increase in expenditure with respect to an increase in income not only differs from one good to another good, but it also varies from one household group to another. Besides income, place of residence, household size and ethnic group also have significant effects on the expenditure on different commodities. Furthermore, both household size and ethnic group also play an important role in influencing household savings.

The demand on most of the goods are price inelastic. The demand on food is the most price inelastic. In general, demand on a good is more responsive to its own price than to other prices. Among other prices, the price of food is the most important price which affect demand on any particular good. The findings also confirmed that the more 'luxurious' the good is, the more price elastic is its demand.

The results also showed that the subsistence cost varies across household groups. Not all consumption goods should be included in the subsistence budget. Goods which are relatively luxurious goods might be excluded from the subsistence budget especially for low income household groups. Furthermore, the subsistence expenditure pattern also varies from one household group to another.

The various empirical findings of this study have important policy implications on the computation of the Consumer Price Index and the Poverty Line Income. They also provide a basis for policies which affect household expenditure and savings.

BAB I

PENGENALAN

1.1 PENDAHULUAN

Dalam kebanyakan penyelidikan pembangunan, kajian pembangunan ekonomi biasanya merupakan fokus utama sesebuah negara terutamanya negara yang sedang membangun. Permintaan agregat memainkan peranan yang penting dalam pembangunan ekonomi sesebuah negara. Terdapat empat komponen utama dalam permintaan agregat iaitu perbelanjaan penggunaan, pelaburan, perbelanjaan kerajaan dan eksport bersih. Di antara kesemua komponen ini, perbelanjaan penggunaan lazimnya merangkumi bahagian yang terbesar dalam permintaan agregat sesebuah negara. Dengan demikian, kepentingan analisis perbelanjaan penggunaan dan komponen-komponennya terutamanya perbelanjaan penggunaan isirumah (atau secara ringkas perbelanjaan isirumah) memang tidak boleh dipandang ringan.

Analisis corak perbelanjaan isirumah merupakan satu syarat mutlak untuk sesebuah ekonomi yang terancang (Singh dan Patel, 1982). Perubahan dalam perbelanjaan isirumah bergantung terutamanya kepada pertumbuhan pendapatan. Pertumbuhan pendapatan benar per kapita yang pesat akan memberangsangkan permintaan agregat. Sekiranya penawaran agregat gagal memenuhi permintaan agregat yang kian meningkat, lebih permintaan berlaku dan ini akan menyebabkan tingkat harga meningkat. Sebaliknya, lebih penawaran dalam pasaran akan mengurangkan tingkat harga dan pendapatan pengeluar. Penurunan

pendapatan ini akan menyebabkan permintaan agregat menurun. Dalam kedua-dua situasi tersebut, proses pembangunan ekonomi akan terjejas. Pengimbangan permintaan dan penawaran tidak boleh hanya semata-mata bergantung kepada operasi pasaran. Pengetahuan kesan harga dan pendapatan ke atas permintaan merupakan elemen-elemen yang penting dalam pembentukan polisi fiskal atau polisi kawalan ekonomi yang lain.

Di samping itu, pemahaman tingkahlaku perbelanjaan adalah amat penting kerana ia mengimplikasi satu pemahaman tambahan tentang tingkahlaku tabungan. Tabungan merupakan sumber utama bagi pelaburan. Tanpa tabungan yang mencukupi, ekonomi mungkin akan mengalami kesukaran dalam memperkembangkan kapasiti produktifnya dan kemerosotan mungkin terjadi. Mekanisme tabungan-pelaburan bergantung terutamanya kepada peruntukan pendapatan di antara perbelanjaan dan tabungan. Apabila pendapatan ditetapkan, peningkatan jumlah perbelanjaan akan menyebabkan tabungan menurun. Ini akan menjejaskan proses pembentukan modal dan seterusnya pertumbuhan ekonomi. Daripada huraian-huraian di atas, kepentingan perbelanjaan dan komponennya dalam pembangunan ekonomi sesebuah negara memang tidak dapat dinafikan. Walau bagaimanapun, kajian empirik dalam bidang ini masih terbatas di Malaysia.

1.2 TINJAUAN KE ATAS EKONOMI MALAYSIA

Sejak kemerdekaan, ekonomi Malaysia telah berkembang dengan agak pesat pada tahun-tahun enam puluhan dan tujuh puluhan selepas mengalami kadar pertumbuhan yang agak rendah pada akhir tahun lima puluhan. Pada akhir tahun-tahun enam puluhan, KDNK benar berkembang pada kadar kira-kira 5.1% setahun. Ternyata dari Jadual 1-1 bahawa ekonomi Malaysia telah berkembang lebih pesat lagi pada tahun-tahun tujuh puluhan.

**Jadual 1-1 : Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata Keluaran Dalam Negara Kasar, 1966-1998
(Pada Harga Tetap)**

Tahun	1966-70	1971-75	1976-80	1981-85	1986-90	1991-95	1996-98
	%	%	%	%	%	%	%
1	6.2	10.0	11.6	6.9	1.2	8.7	8.6
2	1.0	9.4	7.8	6.0	5.4	7.8	7.7
3	4.2	11.7	6.7	6.2	8.9	8.3	-6.7
4	10.4	8.3	9.3	7.8	8.8	9.2	
5	5.0	0.8	7.4	-1.1	9.7	9.5	
Purata	5.1	8.0	8.5	5.1	6.8	8.7	3.0

Sumber: Annual Report, Bank Negara Malaysia, pelbagai isu

Pada pertengahan tahun-tahun lapan puluhan, berikutan daripada kemelesetan ekonomi di negara-negara perindustrian yang berpanjangan, pertumbuhan ekonomi Malaysia turut mengalami kemerosotan. Buat pertama kali sejak kemerdekaan, KDNK benar mencatat kadar pertumbuhan negatif, iaitu -1.1% pada tahun 1985. Usaha pemulihan ekonomi yang dilaksanakan oleh kerajaan telah membolehkan pertumbuhan dikekalkan pada paras yang positif dengan KDNK benar meningkat sebanyak 1.2% pada tahun 1986. Pada tahun 1987, KDNK mulai meningkat pantas kepada 5.4%. Sejak itu, pencapaian ekonomi Malaysia sangat menggalakkan dengan pertumbuhan mencatat kadar 8.7% purata setahun dalam tempoh tahun 1988 - 1997, dengan kadar tertinggi iaitu 9.7% pada tahun 1990. Pendorong utama pertumbuhan ekonomi dalam tempoh ini adalah perkembangan permintaan dalam negeri yang pesat. Selaras dengan pertumbuhan ekonomi yang mampan ini, pendapatan nominal per kapita negara telah meningkat daripada RM775 pada tahun 1957 kepada RM3,726 pada tahun 1979 dan RM12,051 pada tahun 1997. Namun krisis kewangan yang mula menyerang rantau ASEAN sejak Julai 1997 telah menjejaskan pertumbuhan ekonomi kebanyakan negara ASEAN termasuk Malaysia. Kesannya mula dirasakan pada tahun 1998 di mana KDNK benar telah mencatat penurunan yang ketara iaitu -6.7%. Pendapatan nominal per kapita juga menurun kepada RM11,835 pada tahun 1998.

1.3 PERANAN PERMINTAAN DALAM PEMBANGUNAN EKONOMI

Permintaan dalam negeri memainkan peranan yang amat penting dalam pembangunan ekonomi sesebuah negara. Seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1-2, sebahagian besar daripada KDNK terdiri daripada permintaan dalam negeri. Pada tahun 1970, permintaan dalam negeri telah merangkumi lebih 95% daripada KDNK. Peratusan ini telah meningkat sehingga mencatat 104.5% daripada KDNK menjelang tahun 1997. Permintaan dalam negeri merupakan punca utama pertumbuhan ekonomi Malaysia sejak tahun 1970. Antara kesemua komponen permintaan dalam negeri, perbelanjaan penggunaan swasta merupakan komponen yang paling penting. Pada tahun 1970, ia telah merangkumi bahagian yang terbesar dalam KDNK iaitu sebanyak 59.4%. Angka ini menurun kepada 54.7% pada tahun 1980 dan 43.9% pada tahun 1997. Meskipun demikian, peranannya dalam pembangunan ekonomi tidak boleh diendahkan memandangkan ia telah merangkumi bahagian yang terbesar daripada KDNK.

Sejak tahun 1983, sektor swasta memainkan peranan yang kian penting dalam mengerakkan pembangunan ekonomi negara berikutan daripada muafakat kerajaan untuk mengurangkan peranannya dalam ekonomi. Perkembangan perbelanjaan penggunaan dan pelaburan swasta yang pesat sejak tahun kebelakangan ini telah membawa ekonomi negara beroperasi pada tahap yang hampir dengan keupayaan pengeluaran yang sepenuhnya. Peningkatan permintaan dalam negeri yang pesat ini telah menimbulkan kekangan sumber dalam negeri dan mengakibatkan tekanan sedikit sebanyak ke atas harga-harga dalam negeri. Dalam keadaan ini, pelbagai langkah telah diambil oleh pihak awam seperti mengamalkan dasar fiskal berhemat, memberi insentif untuk meningkatkan pengeluaran dalam negeri dan mengawal harga barangan keperluan demi melegakan tekanan inflasi dalam negeri.

Jadual 1-2 : Keluaran Dalam Negara Kasar Mengikut Jenis Perbelanjaan, 1970-1997 (Pada Harga Tetap)

Jenis Perbelanjaan	1970¹	1975¹	1980²	1985²	1990²	1995²	1997²
(% daripada KDNK)							
Permintaan Dalam Negeri							
Perbelanjaan Penggunaan							
Swasta	59.4	55.5	54.7	51.2	50.0	50.4	43.9
Awam	15.6	17.9	17.3	16.5	14.5	15.9	13.7
Pelaburan							
Swasta	12.1	14.1	19.5	16.6	21.0	31.8	34.1
Awam	5.7	8.5	11.6	14.7	11.6	16.1	12.8
Perubahan dalam stok	2.9	-1.5	-0.3	-2.2	-1.1	0.1	-
Permintaan Luar Negeri Bersih	4.3	5.5	-2.9	3.2	4.0	-8.3	-4.5
Jumlah (%)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
KDNK Mengikut Nilai Pembeli (RM Juta)	12,308	17,365	44,702	57,093	79,455	120,316	141,139

Nota: ¹ berdasarkan harga tetap tahun 1970

² berdasarkan harga tetap tahun 1978

Sumber: Rancangan Malaysia Keempat, 1981-1985, Jabatan Percetakan Negara
Rancangan Malaysia Kelima, 1986-1990, Jabatan Percetakan Negara
Rancangan Malaysia Keenam, 1991-1995, Jabatan Percetakan Negara
Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Keenam, 1991-1995, Jabatan Percetakan Negara
Rancangan Malaysia Ketujuh, 1996-2000, Jabatan Percetakan Negara
Laporan Ekonomi 1997/98, Kementerian Kewangan Malaysia

Pada tahun 1998, ekonomi Malaysia turut terjejas berikutan daripada kesan krisis kewangan yang menyerang rantau Asia. Dalam tempoh ini, wujudnya lebih kapasiti dalam ekonomi, langkah seperti menurunkan kadar bunga dalam ekonomi (demi menggalakkan orang ramai meminjam dan juga membelanja), mengurangkan bayaran minimum kad kredit dan sebagainya telah diambil oleh pihak awam untuk memberangsangkan permintaan dalam negeri. Sebelum merancang sebarang polisi, pihak awam mesti mempunyai pemahaman asas tentang kesan harga dan pendapatan ke atas permintaan demi menjamin kejayaan sesuatu polisi yang dirancang. Huraian di atas telah jelas menunjukkan sektor awam tetap memainkan peranan yang penting dalam

mengurus ekonomi negara demi merangsang ekonomi negara ke arah yang lebih mampan dengan kadar inflasi yang rendah.

1.4 PERANAN TABUNGAN DALAM PEMBANGUNAN EKONOMI

Seperti yang diterangkan dalam Bahagian 1.2, Malaysia telah mencapai pertumbuhan ekonomi yang berterusan selama duabelas tahun iaitu pada purata 7.8% setahun sebelum mengalami kemerosotan ekonomi pada tahun 1998. Pembangunan ekonomi sesebuah negara bergantung kepada keupayaan sesebuah negara dalam mengerah tabungan yang mencukupi untuk membiayai pembentukan modal agar kapasiti sektor produktif dapat dipertingkatkan lagi. Daripada Jadual 1-3, diperhatikan bahawa kadar pencapaian tabungan negara Malaysia adalah jauh lebih tinggi daripada kebanyakan negara termasuk Hong Kong, Taiwan dan Korea Selatan (kecuali 1994-1995). Di Malaysia, tingkat tabungan negara sentiasa berada pada tahap yang tinggi iaitu melebihi 34% daripada KNK dan dianggar mencatat setinggi 41.2% pada tahun 1998. Kadar tabungan yang tinggi ini telah menyediakan sumber kewangan untuk pembentukan modal dalam negara yang pesat dan memperkukuhkan lagi daya tahan dalaman ekonomi negara.

Jadual 1-3 : Tabungan Negara Kasar Bagi Negara Asia Terpilih, 1994-1998

Negara	1994	1995	1996	1997	1998 ¹
Singapura	48.5	50.4	51.2	52.3	52.1
Korea Selatan ²	36.5	36.8	35.2	34.5	34.9
Taiwan	26.1	25.3	25.0	24.6	24.2
Hong Kong SAR ²	33.1	30.5	34.9	24.2	30.0
Malaysia	34.4	35.3	38.5	39.4	41.2
Thailand ²	36.0	33.6	33.7	31.0	31.4
Indonesia	31.9	25.9	26.9	26.9	24.2
Filipina	18.8	17.5	18.5	18.7	20.4
Vietnam ²	16.9	17.0	16.7	17.7	16.0

Nota: ¹ anggaran awal

² merujuk kepada tabungan domestik kasar (sebagai peratus kepada KNK)

Sumber: Annual Report 1998, Bank Negara Malaysia (ms. 259)

Sumber tabungan yang stabil merupakan salah satu faktor penting yang membolehkan sesebuah negara mengekalkan kadar pertumbuhan dan pembangunan ekonominya melalui masa (Lin, 1994: 43). Tabungan wajib lazimnya merupakan satu sumber tabungan yang utama dan stabil bagi kebanyakan negara termasuk Malaysia. Di Malaysia, Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) merupakan institut pengarah tabungan wajib yang terbesar dan utama. Pada tahun 1997, nilai caruman KWSP telah merangkumi 94% daripada tabungan wajib (Malaysia, 1998: 144). Pihak awam berhasrat untuk mengurangkan ketergantungan kepada tabungan wajib dan sebaliknya memberikan tumpuan yang lebih kepada tabungan sukarela di tahun-tahun akan datang (Anwar, 1994).

Jadual 1-4 : Jurang Tabungan-Pelaburan, 1980-1998 (% daripada KNK)

Tahun	Pelaburan Negara Kasar	Tabungan Negara Kasar	Jurang Tabungan- Pelaburan
1980	31.6	30.4	-1.2
1981	36.3	26.2	-10.1
1982	39.1	25.0	-14.1
1983	40.1	27.8	-12.3
1984	36.0	30.7	-5.3
1985	29.7	27.6	-2.4
1986	27.9	27.4	-0.5
1987	24.7	33.6	8.9
1988	27.5	33.1	5.6
1989	31.2	30.7	-0.5
1990	35.1	31.0	-4.1
1991	38.1	28.0	-10.1
1992	37.1	33.0	-4.1
1993	39.8	34.7	-5.1
1994	42.5	34.4	-8.1
1995	45.7	35.2	-10.5
1996	43.6	38.5	-5.1
1997	44.8	39.4	-5.4
1998 ¹	27.4	41.2	13.7

Nota: ¹ anggaran awalan

Sumber: Annual Report, Bank Negara Malaysia, pelbagai isu

Namun seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1-4, kadar pencapaian tabungan negara yang tinggi ini masih gagal memenuhi kadar pelaburan yang secara relatif lebih

tinggi. Ini telah membawa kepada wujudnya jurang pelaburan-tabungan yang negatif dalam kebanyakan masa (kecuali tahun 1987-88, 1998). Jurang tabungan-pelaburan hanya mencatat lebih ketika ekonomi negara mengalami kemelesetan di mana terdapat penurunan pelaburan yang ketara. Pada masa yang lain, jurang tabungan-pelaburan selalunya mencatat kurangan. Ini bermakna sebahagian daripada pembentukan modal dalam negara masih dibiayai oleh aliran modal asing terutamanya pelaburan langsung asing (FDI), pinjaman dan pelaburan portfolio.

Memang tidak dinafikan, FDI bukan sahaja merupakan satu bentuk aliran modal jangka masa panjang, malahan ia juga telah membawa banyak kebaikan kepada masyarakat sama ada dari segi pengetahuan teknikal, mewujudkan pekerjaan yang baru, atau menggalakkan eksport. Dengan demikian, ia merupakan bentuk aliran modal yang lazimnya digemari oleh sesebuah negara. Memandangkan wujudnya kekangan sumber dalam negeri, pelbagai langkah telah diambil oleh kerajaan untuk menggalakkan negara asing melabur di negara kita. Dalam satu tinjauan (yang dilaksanakan oleh Institut Pengurusan Pembangunan Antarabangsa) tentang kompetitif negara dari segi menarik FDI, Malaysia telah dinilai sebagai salah sebuah negara yang berkompetitif tinggi dengan menduduki tempat ke-17 daripada 46 buah negara (termasuk kedua-dua negara maju dan sedang membangun) (Malaysia, 1998: 119). Walaupun demikian, sejak beberapa tahun kebelakangan ini, dengan munculnya ramai pesaing yang baru di rantau Asia seperti Republik Rakyat China, Vietnam, Laos dan Myanmar (berikutan daripada perubahan polisi kerajaan berkenaan), persaingan terhadap permintaan modal dunia semakin sengit dan ini menyebabkan usaha menarik FDI kian bertambah sukar. Selain dari FDI, kerajaan juga boleh meminjam dari luar untuk membiayai aktiviti pelaburannya. Namun pinjaman asing yang tinggi oleh kerajaan mungkin mencegah pelaburan domestik kerana ia meningkatkan kemungkinan

kadar cukai yang lebih tinggi dikenakan ke atas aset domestik pada masa depan (Fry, 1994). Di samping itu, pinjaman asing yang tinggi oleh kerajaan bermaksud bahawa lebih sumber awam diperlukan untuk membiayai pinjaman dan ini berkemungkinan akan mengurangkan insentif yang diberikan oleh pihak awam kepada sektor swasta untuk menjana pelaburan yang mencukupi (Fry, 1994).

Walaupun dana asing boleh digunakan untuk membiayai aktiviti pelaburan yang melebihi tabungan dalam negeri, namun ia merupakan satu sumber ketidakstabilan dari segi ekonomi makro (Malaysia, 1995a: 86). Pergantungan negara kepada modal asing sebagai sumber pelaburan tertakluk kepada kejutan luar (seperti ketidaktentuan gerakan matawang di pasaran kewangan antarabangsa) yang berlaku di pasaran antarabangsa yang kadangkala sukar dikawal oleh kerajaan dan mungkin menggugat kestabilan sistem ekonomi sesebuah negara seperti keadaan yang berlaku semasa krisis kewangan 1998. Memandangkan kesemua ini, terdapat keperluan untuk mengerah tabungan domestik bagi membiayai pembentukan modal yang diperlukan untuk memperkembangkan kapasiti pengeluaran tanpa terlalu banyak bergantung kepada dana asing.

Sebagaimana yang ditunjukkan dalam Jadual 1-5, lebih 65% daripada jumlah tabungan swasta berasal daripada sektor isirumah (kecuali tahun 1980). Sektor isirumah merupakan penyumbang terpenting dan peminjam bersih kepada sektor lain di Malaysia. Lin (1993: 251) telah mengesahkan bahawa sektor isirumah merupakan sektor terpenting dalam mengekalkan pencapaian kadar tabungan yang tinggi di Malaysai. Memandangkan sektor isirumah merupakan sumber tabungan domestik yang utama di Malaysia, satu pemahaman tentang penentu-penentu tingkahlaku tabungan di sektor ini adalah amat diperlukan demi menjayakan usaha kerajaan dalam meningkatkan tabungan negara.

Jadual 1-5 : Komponen Dalam Tabungan Sektor Swasta, 1980-1992

Tahun	Sektor		Jumlah Tabungan Swasta
	Isirumah	Korporat	
(% daripada tabungan swasta)	%	%	RM
1980	41.1	58.9	13,822
1981	69.6	30.4	9,728
1982	80.0	20.0	10,284
1983	78.5	21.5	7,956
1984	66.2	33.8	13,544
1985	87.8	12.2	12,701
1986	101.0	-1.0	8,184
1987	96.5	3.5	8,920
1988	77.8	22.2	14,219
1989	67.0	33.0	24,497
1990	65.4	34.6	26,765
1991	69.9	30.1	31,367
1992	70.6	29.4	44,222

Sumber: Lin See Yan (1994), Jadual 4 (ms. 61)

1.5 CORAK PERBELANJAAN ISIRUMAH DI MALAYSIA

Secara umumnya, kita boleh meneliti perubahan corak perbelanjaan (merujuk kepada perbelanjaan penggunaan) isirumah antara tempoh tahun 1967 dan 1994 dengan memperhatikan perubahan dalam nilai wajaran (iaitu ukuran kepentingan relatif) bagi setiap kategori barangan yang digunakan dalam penentuan Indeks Harga Pengguna (CPI), seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1-6. CPI merupakan satu petunjuk kos sara hidup. Di Malaysia, CPI dikira dan diterbitkan oleh Jabatan Perangkaan. Jabatan ini telah menetapkan CPI dengan menggunakan Kaedah Laspeyres, iaitu CPI ditentukan dengan berdasarkan wajaran yang tetap (wajaran tahun asas). Kos sara hidup bukan sahaja dipengaruhi oleh harga barangan tetapi juga kuantiti barangan yang digunakan. Setengah-tengah barangan seperti makanan adalah lebih penting jika berbanding dengan barangan lain seperti peralatan rumah dalam belanjawan isirumah. Oleh yang demikian, barangan makanan akan mempunyai wajaran yang lebih tinggi secara relatif. Wajaran sesuatu barangan

didefinisikan sebagai nisbah perbelanjaan barangan ini kepada jumlah perbelanjaan. Maklumat perbelanjaan barangan biasanya diperolehi daripada tinjauan perbelanjaan penggunaan isirumah. Misalnya, wajaran setiap barangan pada tahun 1994 yang dipaparkan dalam Jadual 1-6 diperolehi berdasarkan maklumat perbelanjaan daripada Penyiasatan Perbelanjaan Isirumah 1993/94 (HES 1993/94).

Apabila kita meninjau wajaran bagi kategori makanan, didapati bahawa nilai wajarannya cenderung menurun, iaitu daripada 46.8% pada tahun 1967 kepada 34.9% pada tahun 1994. Ini telah menunjukkan bahawa kepentingan relatif barangan makanan yang kian merosot dalam belanjawan isirumah. Keadaan yang sama berlaku juga kepada kedua-dua kategori minuman dan tembakau serta pakaian dan kasut. Sebaliknya, kedua-dua kategori sewa kasar, bahan api dan kuasa serta pengangkutan dan komunikasi menonjolkan peranan yang kian penting dalam belanjawan isirumah, seperti dicerminkan oleh peningkatan wajarannya daripada 9.4% dan 10.4% pada tahun 1967 kepada 21.1% dan 17.9% masing-masing pada tahun 1994.

Jadual 1-6 : Wajaran Dalam Indeks Harga Pengguna, 1967-1994

Barangan	1967	1980	1994
1. Makanan	46.8	36.2	34.9
Dalam rumah			25.1
Luar rumah			9.8
2. Minuman dan tembakau	8.9	4.9	3.6
3. Pakaian dan kasut	4.8	4.6	3.6
4. Sewa kasar, bahan api dan kuasa	9.4	18.1	21.1
5. Perabut, hiasan dan perkakas rumah	6.6	5.9	5.6
6. Rawatan perubatan dan perbelanjaan kesihatan	2.0	1.3	1.9
7. Pengangkutan dan komunikasi	10.4	16.6	17.9
8. Rekreasi, hiburan dan kebudayaan	5.6	6.9	5.8
9. Pelbagai barangan dan perkhidmatan	5.5	5.5	5.6
Jumlah	100.0	100.0	100.0

Sumber: Annual Report 1993, Bank Negara Malaysia
Annual Report 1994, Bank Negara Malaysia

Jadual 1-7 : Corak Perbelanjaan Isirumah Purata Mengikut Lokasi Kediaman di Semenanjung Malaysia, 1973 - 1994

Barangan	Keseluruhan			Bandar			Luar Bandar		
	1973	1980	1993/94	1973	1980	1993/94	1973	1980	1993/94
(% daripada jumlah perbelanjaan)									
1. Makanan (dalam rumah)	36.2	28.4	22.7	30.1	23.6	19.7	41.3	31.1	29.8
2. Minuman dan tembakau	3.8	3.2	2.5	3.5	2.7	2.1	4.2	3.5	3.4
3. Pakaian dan kasut	5.6	4.7	3.4	4.9	4.3	3.0	6.1	4.9	4.3
4. Sewa kasar, bahan api dan kuasa	14.9	17.6	21.0	17.5	21.1	22.9	12.7	15.6	16.4
5. Perabut, hiasan dan perkakas rumah	4.1	6.1	5.5	4.3	6.0	5.3	4.0	6.2	6.0
6. Rawatan perubatan dan perbelanjaan kesihatan	1.7	1.3	1.9	1.9	1.5	2.1	1.5	1.2	1.6
7. Pengangkutan dan komunikasi	12.2	18.1	18.5	12.7	17.6	19.1	11.9	18.4	17.0
8. Rekreasi, hiburan dan kebudayaan	6.7	7.0	5.7	8.1	7.6	6.1	5.5	6.7	4.8
9. Pelbagai barangan dan perkhidmatan ¹	14.8	13.6	18.8	17.0	15.6	19.7	12.8	12.4	16.7
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Perbelanjaan bulanan isirumah	306.9	661.4	1,145.5	245.7	801.3	1,366.3	434.5	600.7	830.2

Nota: ¹ termasuk perbelanjaan makanan di luar rumah

Sumber: Annual Report 1993, Bank Negara Malaysia

Laporan Penyiasatan Perbelanjaan Isirumah 1993/94, Jabatan Perangkaan Malaysia

Perubahan corak perbelanjaan isirumah di Semenanjung Malaysia antara tempoh 1973-1994 telah ditunjukkan dalam Jadual 1-7. Pada tahun 1973, makanan dalam rumah merangkumi 36.2% daripada belanjawan isirumah telah menurun kepada 28.4% dan 22.7% pada tahun 1980 dan 1994 masing-masing. Sebaliknya, syer perbelanjaan purata katogori pelbagai barangan dan perkhidmatan semakin meningkat, daripada 14.8% pada tahun 1973 kepada 18.8% pada tahun 1994. Salah satu komponen terpenting dalam kategori pelbagai barangan tersebut adalah perbelanjaan makanan di luar rumah. Pada tahun 1994, ia telah merangkumi lebih 58% daripada kategori perbelanjaan pelbagai barangan tersebut. Selain daripada makanan, dua komponen perbelanjaan yang utama dalam belanjawan isirumah adalah kategori sewa kasar, bahan api dan kuasa serta kategori pengangkutan dan komunikasi. Kedua-dua kategori perbelanjaan ini juga telah mengalami peningkatan syer perbelanjaan yang ketara antara tempoh 1973 dan 1994.

Di samping itu, perubahan corak perbelanjaan isirumah antara lokasi kediaman juga diperhatikan dalam Jadual 1-7. Pada puratanya, isirumah luar bandar memperuntukkan bahagian perbelanjaan yang lebih tinggi ke atas makanan dalam rumah berbanding dengan isirumah bandar. Pada tahun 1973, syer perbelanjaan makanan dalam rumah bagi isirumah luar bandar 41.3% adalah lebih tinggi daripada 30.1% bagi isirumah bandar. Aliran yang sama ini juga diperhatikan pada tahun 1980 dan 1994. Namun terdapat kecenderungan syer perbelanjaan makanan dalam rumah untuk kedua-dua kumpulan isirumah luar bandar dan bandar semakin menurun, iaitu 41.3% dan 30.1% pada tahun 1973 menurun ke 29.8% dan 19.7% pada tahun 1994. Walaupun demikian, makanan dalam rumah masih merupakan komponen terpenting dalam belanjawan isirumah luar bandar. Tetapi, corak perbelanjaan isirumah bandar telah menunjukkan aliran yang berbeza di mana kategori sewa kasar, bahan api dan kuasa telah mendahului kategori makanan menduduki tempat pertama pada tahun

1994. Perubahan peruntukan perbelanjaan di antara pelbagai jenis barangan mempunyai implikasi yang penting ke atas struktur dan pertumbuhan output sesebuah negara. Sesebuah ekonomi yang mengalami pertumbuhan KNK per kapita yang pesat, seperti Malaysia sudah tentu akan mengubahsui keseimbangannya di antara pelbagai jenis aktiviti produktifnya.

1.6 PERNYATAAN MASALAH

Kajian ini dijalankan berikutan daripada tiga isu dan permasalahan yang wujud di negara Malaysia. Berikut merupakan isu dan permasalahan yang akan ditumpukan dalam tesis ini:

1. Indeks Harga Pengguna Sebagai Kayu Pengukur Inflasi

Indeks Harga Pengguna (CPI) lazimnya digunakan sebagai kayu pengukur bagi kadar inflasi. Namun, terdapat banyak perdebatan mengenai CPI tidak mencerminkan perubahan harga yang sebenar di Malaysia. Ketidaktepatan indeks ini mempunyai implikasi kepada bidang yang berbeza kerana ia akan mempengaruhi ketepatan anggaran benar seperti pendapatan benar, pelaburan benar, upah benar dan seterusnya mempengaruhi keberkesanan sesuatu polisi berkaitan. Dengan demikian, permasalahan ini harus diberi tumpuan yang sewajarnya. Permasalahan ini wujud berikutan daripada perbezaan struktur citarasa di antara kumpulan isirumah yang berbeza misalnya isirumah bandar dan luar bandar. Struktur citarasa yang berbeza ini juga mengimplikasikan bahawa wujudnya perbezaan tingkahlaku isirumah semasa menghadapi perubahan harga dan pendapatan. Dalam keadaan yang sedemikian, satu CPI yang umum akan gagal mencerminkan perubahan harga yang sebenar dihadapi oleh setiap kumpulan isirumah berkenaan.¹

2. Pendapatan Garis Kemiskinan Sebagai Kayu Pengukur Kemiskinan Dan Belanjawan Keperluan Cukup Hidup

Masalah kemiskinan masih berterusan walaupun Malaysia telah mencapai pertumbuhan dan pembangunan ekonomi yang membanggakan sejak kemerdekaan. Isu yang lazimnya dikaji oleh para pengkaji dalam bidang ini adalah bagaimana menyelesaikan masalah kemiskinan. Jarang sekali, isu kajian berkisar dari segi penetapan tingkat pendapatan garis kemiskinan (PLI), yang merupakan kayu pengukur masalah kemiskinan. Penggunaan tingkat PLI yang tidak tepat akan menyebabkan terkurang atau terlebih anggar bilangan keluarga yang sebenarnya dilanda kemiskinan dan seterusnya mempengaruhi keberkesanan usaha kerajaan dalam memberantasi masalah tersebut. Sekiranya tingkat PLI adalah berbeza di antara kumpulan isirumah yang berbeza misalnya isirumah bandar dan luar bandar, penggunaan satu tingkat PLI yang umum mungkin akan terlebih atau terkurang anggar bilangan isirumah yang benar-benar dilanda kemiskinan. Salah satu langkah yang digunakan untuk mengatasi masalah kemiskinan adalah penyediaan keperluan-keperluan asas yang mencukupi (iaitu belanjawan keperluan cukup hidup) bagi keluarga miskin. Permasalahannya adalah kerajaan tidak pernah menerbitkan secara umum tentang belanjawan keperluan cukup hidup dan ini telah menghalang penglibatan pihak swasta secara berkesan dalam memenuhi tanggungjawab masyarakat mereka.

3. Tabungan Isirumah Sebagai Sumber Tabungan Domestik Utama

Salah satu faktor penting yang membolehkan negara kita terus mengekalkan kadar pertumbuhan yang pesat adalah kadar tabungan negara yang tinggi. Meskipun demikian, Malaysia masih gagal memenuhi jurang pelaburan-tabungan. Ini bermaksud sebahagian daripada sumber pelaburan di negara kita masih dibiayai oleh modal asing terutamanya pelaburan langsung asing. Pengaliran masuk modal ke dalam sesebuah negara tidak

berterusan buat selama-lamanya. Tambahan pula, pergantungan pertumbuhan ekonomi negara kepada sumber asing tertakluk kepada kejutan tertentu seperti ketidakstabilan pasaran tukaran asing yang susah dikawal. Demi memastikan negara kita dapat mengekalkan pertumbuhan yang berterusan tanpa terlalu bergantung kepada sumber luar, tabungan domestik terutamanya sektor isirumah perlu digembleng dan dipertingkatkan lagi demi membiayai pelaburan yang kian meningkat untuk mengurangkan pergantungan kepada sumber luar. Maka, pemahaman tentang tingkahlaku isirumah dalam aspek ini amat diperlukan demi menjayakan usaha kerajaan dalam meningkatkan tabungan negara.

1.7 OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini dijalankan dengan tujuan utama mendapat satu pemahaman asas tentang tingkahlaku isirumah di Semenanjung Malaysia dari segi peruntukan perbelanjaan-tabungan. Ini telah merangkumi kedua-dua peruntukan iaitu peruntukan pendapatan di antara perbelanjaan-tabungan dan peruntukan perbelanjaan di antara pelbagai jenis barangan. Antara objektif-objektif yang lebih khusus adalah:

- a. Memberi satu gambaran kasar tentang bagaimana isirumah di Semenanjung Malaysia memperuntukkan jumlah perbelanjaan di antara pelbagai jenis barangan pada tempoh tahun 1993/94.
- b. Mengkaji sama ada corak peruntukan perbelanjaan-tabungan adalah berbeza di antara kumpulan isirumah yang berbeza. Antara kumpulan isirumah yang dipertimbangkan dalam kajian ini adalah isirumah bandar dan isirumah luar bandar; isirumah Bumiputera dan isirumah bukan Bumiputera; isirumah bersaiz kecil dan isirumah bersaiz besar.
- c. Menganggar pelbagai kesan pendapatan dan harga ke atas permintaan dan tabungan bagi pelbagai kumpulan isirumah yang berbeza. Antaranya,

- kecenderungan mengguna (menabung) marginal
  - syer perbelanjaan marginal
  - perbelanjaan subsisten dan jumlah perbelanjaan subsisten
  - keanjalan permintaan perbelanjaan
  - keanjalan jumlah perbelanjaan (tabungan) terhadap pendapatan
  - keanjalan permintaan harga
  - keanjalan permintaan silang
  - keanjalan jumlah perbelanjaan (tabungan) terhadap harga makanan
- d. Mengkaji pengaruh faktor-faktor sosio-ekonomi ke atas pelbagai jenis perbelanjaan barangan dan juga tabungan isirumah. Ini termasuk faktor pendapatan, saiz isirumah, keturunan etnik dan lokasi kediaman.

Pelaksanaan penyelidikan ini bukan sahaja dapat memberi satu pemahaman asas berhubung corak perbelanjaan isirumah, malahan hasil penemuan kajian ini juga boleh digunakan untuk meramal perbelanjaan masa depan bagi pelbagai jenis barangan berdasarkan pertumbuhan pendapatan, pertumbuhan penduduk, lokasi kediaman atau keturunan etnik. Kedua-dua anggaran syer perbelanjaan marginal dan keanjalan permintaan perbelanjaan boleh digunakan untuk mencapai tujuan tersebut. Sekiranya corak perbelanjaan isirumah bandar dan luar bandar adalah berbeza, maka ramalan perbelanjaan secara agregat akan gagal mencerminkan perbelanjaan masa depan yang sebenar.

Keputusan penyelidikan ini juga dapat memberi panduan kasar sama ada indeks harga pengguna (CPI) yang berasaskan harus dibentuk untuk kedua-dua kumpulan isirumah bandar dan luar bandar. Tujuan pembentukan CPI yang berlainan adalah mengukur kos sara hidup yang dihadapi oleh setiap kumpulan isirumah dengan lebih tepat. Sekiranya corak perbelanjaan adalah berbeza di antara isirumah bandar dan luar bandar, CPI yang berlainan seharusnya dibentuk mengikut lokasi kediaman. Atau pada tahap yang paling asas, corak

wajaran yang berbeza patut digunakan demi mencerminkan perbezaan corak perbelanjaan yang wujud di antara kedua-dua kumpulan isirumah berkenaan.

Di samping itu, keputusan penyelidikan ini juga dapat memberi panduan kepada para perancang dalam menilai sesuatu polisi berkaitan dengan perubahan dalam harga. Dua anggaran yang dihasilkan dalam kajian ini adalah keanjalan permintaan harga dan keanjalan permintaan silang. Kedua-dua anggaran tersebut telah diabaikan dalam kesemua kajian permintaan tempatan. Sebelum membentuk sebarang polisi, perancang tersebut mesti mempunyai pengetahuan asas berhubung pengaruh harga relatif (khususnya harga sendiri dan harga makanan) ke atas permintaan barangan bagi sesuatu kumpulan isirumah, terutamanya golongan yang berpendapatan rendah.

Dalam kajian ini, satu anggaran yang baru iaitu anggaran perbelanjaan subsisten (termasuk bagi pelbagai jenis barangan dan jumlah perbelanjaan subsisten) juga telah diperkenalkan. Anggaran jumlah perbelanjaan subsisten boleh diinterpretasi sebagai satu jumlah pendapatan yang diperlukan untuk mencapai satu tahap hidup yang minimum. Penakrifan tersebut adalah bersamaan dengan konsep PLI yang digunakan oleh kerajaan Malaysia. Jelasnya, sesebuah isirumah itu boleh dikelasifikasikan sebagai golongan miskin jika tingkat pendapatan isirumah tersebut adalah kurang daripada jumlah perbelanjaan subsisten. Oleh itu, anggaran jumlah perbelanjaan subsisten dalam penyelidikan ini boleh digunakan sebagai satu ukuran tambahan dalam menentukan kos keperluan cukup hidup bagi pelbagai kumpulan isirumah yang berbeza, misalnya isirumah bandar dan isirumah luar bandar. Di samping itu, kajian ini juga cuba memberi satu gambaran kasar tentang belanjawan keperluan cukup hidup dan menentukan sama ada wujudkah perbezaan di antara corak keperluan cukup hidup dan corak perbelanjaan purata. Anggaran perbelanjaan

subsisten yang dihasilkan dalam kajian ini boleh digunakan untuk: (a) menentukan wajaran yang mencerminkan kepentingan relatif barang-barangan tersebut dalam belanjawan subsisten bagi sesuatu kumpulan isirumah serta (b) menentukan jenis barangan yang tergolong dalam belanjawan subsisten semasa menentukan PLI. Sekiranya corak perbelanjaan subsisten adalah berbeza dari satu kumpulan isirumah ke kumpulan isirumah yang lain, maka corak wajaran yang berbeza patut digunakan demi mencerminkan perbezaan corak perbelanjaan subsisten tersebut.

1.8 METODOLOGI KAJIAN

Penyelidikan ini dijalankan dengan menggunakan data pada peringkat isirumah daripada Penyiasatan Perbelanjaan Isirumah 1993/94 yang dilaksanakan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia.² Data bagi sebanyak 145 buah sampel isirumah telah digunakan dalam kajian ini.

Belanjawan bagi pelbagai kumpulan isirumah yang berbeza akan disusun dalam bentuk penjadualan demi memberi satu gambaran kasar akan bagaimana kumpulan isirumah yang berbeza memperuntukkan jumlah perbelanjaan mereka di antara pelbagai jenis barangan. Antara kumpulan isirumah yang dipertimbangkan dalam kajian ini adalah isirumah bandar dan isirumah luar bandar; isirumah Bumiputera dan isirumah bukan Bumiputera; serta isirumah bersaiz kecil (4 orang dan kurang) dan isirumah bersaiz besar (melebihi 4 orang).

Untuk menganggar pelbagai kesan pendapatan dan harga ke atas permintaan dan tabungan isirumah, kesemua keputusan isirumah telah dibentuk dengan menggunakan model Sistem Perbelanjaan Linear Lanjutan (ELES). Model ELES menghuraikan kedua-

ma keputusan peruntukan pendapatan di antara perbelanjaan-tabungan dan peruntukan perbelanjaan di antara pelbagai barangan dalam satu rangka kerja yang sama. Model tersebut mempunyai asas teoretikal yang kukuh. Ia diterbitkan daripada pemaksimuman fungsi utiliti yang spesifik, iaitu Stone-Geary tertakluk kepada konstren belanjawan isirumah. Model ELES dalam kajian ini adalah dalam bentuk per kapita. Kaedah Kuasa Dua Terkecil (OLS) akan digunakan untuk menganggar persamaan terturun ELES, iaitu Keluk Engel yang linear dengan pendapatan sebagai pembolehubah penjelas yang tunggal. Sampel akan distratakan kepada satu peringkat sahaja, iaitu sama ada mengikut faktor lokasi kediaman, keturunan etnik atau saiz isirumah sebelum penganggaran regresi dilakukan. Bagi setiap faktor tersebut, sampel isirumah akan dibahagikan kepada dua kumpulan isirumah yang berbeza: isirumah bandar dan isirumah luar bandar bagi faktor lokasi kediaman; isirumah Bumiputera dan isirumah bukan Bumiputera bagi faktor keturunan etnik, isirumah bersaiz kecil dan isirumah bersaiz besar bagi faktor saiz isirumah. Selepas memperolehi keputusan regresi ELES, pelbagai kesan pendapatan dan harga ke atas permintaan dan tabungan akan dihitung (rujuk Bab III, Jadual 3-1).

Bagi menguji sama ada wujudnya perbezaan corak perbelanjaan yang berbeza di antara kumpulan isirumah yang berbeza, Ujian Chow akan digunakan. Ujian tersebut akan dijalankan ke atas kesemua kategori perbelanjaan barangan dan juga jumlah perbelanjaan. Di samping itu, model regresi pelbagai juga dibentuk untuk mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi perbelanjaan dan tabungan isirumah. Kaedah OLS digunakan untuk menganggar persamaan regresi pelbagai tersebut. Antara faktor-faktor yang dipertimbangkan adalah pendapatan, saiz isirumah, lokasi kediaman dan keturunan etnik. Oleh kerana kedua-dua faktor lokasi kediaman dan keturunan etnik merupakan

pembolehubah kualitatif, maka ia telah dimasukkan dalam persamaan regresi pelbagai tersebut sebagai pembolehubah dumi.

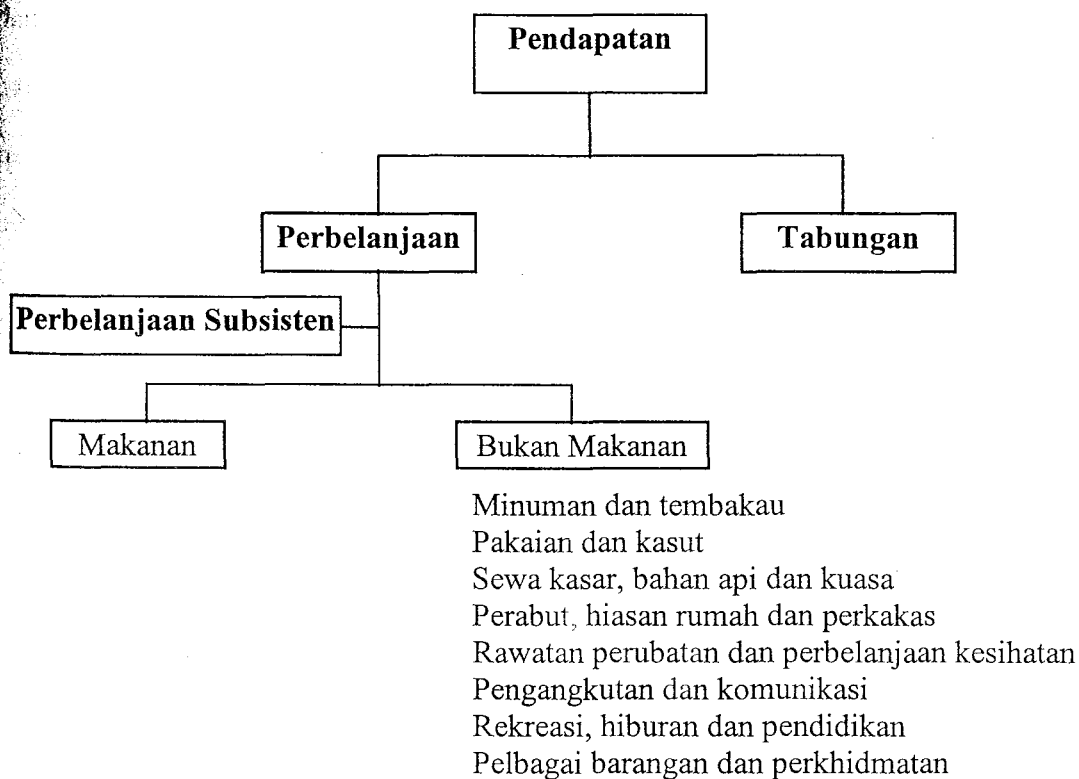
1.9 SKOP KAJIAN

Skop kajian ini adalah terhad kepada analisis perbelanjaan dan tabungan isirumah di Semenanjung Malaysia memandangkan sumber data yang diperolehi adalah terhad kepada isirumah di Semenanjung Malaysia sahaja. Ini adalah disebabkan wujud perbezaan dari segi set harga yang dihadapi oleh isirumah di Semenanjung Malaysia dengan set harga yang dihadapi oleh isirumah di Malaysia Timur, walaupun faktor lokasi kediaman dipertimbangkan. Dalam perkataan lain, harga yang dihadapi oleh isirumah bandar (luar bandar) di Semenanjung Malaysia adalah berbeza daripada isirumah bandar (luar bandar) di Malaysia Timur. Tambahan pula, arah aliran pertumbuhan pendapatan juga berbeza di antara Semenanjung Malaysia dan Malaysia Timur. Di Semenanjung Malaysia, pertumbuhan pendapatan adalah lebih cepat di bandar berbanding dengan luar bandar dan keadaan yang sebaliknya berlaku di Malaysia Timur iaitu pertumbuhan pendapatan di luar bandar melebihi pertumbuhannya di bandar (Malaysia, 1993b: 68). Atas sebab-sebab di atas ini, keputusan empirik kajian ini adalah tidak sesuai diaplikasi untuk kesemua isirumah di Malaysia.

1.10 SUMBANGAN KAJIAN

Kajian ini bukan sahaja dapat memberi satu gambaran corak perbelanjaan dan tabungan isirumah yang realistik berdasarkan sumber data HES yang terbaru, iaitu tahun 1993/94, malah ia juga telah memberi satu sumbangan yang baru dalam kajian ekonometrik permintaan dan tabungan isirumah di Malaysia.

Dalam kajian ini, permasalahan pengguna telah dibentuk dalam satu model tingkahlaku pengguna yang khusus, ELES. Kebanyakan kajian permintaan empirik yang pernah dijalankan di Malaysia lazimnya tidak merujuk kepada sebarang model tingkahlaku pengguna yang formal secara eksplisit. ELES telah mengintergrasikan keputusan isirumah berhubung kedua-dua peruntukan iaitu peruntukan pendapatan di antara perbelanjaan-tabungan serta peruntukan perbelanjaan di antara pelbagai jenis barangan dalam satu rangka kerja yang sama (Rajah 1-1) dan ini telah membolehkan jumlah perbelanjaan ditentukan dalam sistem tersebut. Ini adalah berbeza daripada kajian-kajian tempatan yang lepas di mana jumlah perbelanjaan biasanya merupakan satu pembolehubah eksogen.

Rajah 1-1 : Sistem Perbelanjaan Linear Lanjutan

Kajian ini juga telah memberi tumpuan kepada satu aspek yang lazimnya diabaikan dalam analisis permintaan, iaitu aspek harga relatif. Seperti yang diketahui umum, pengaruh harga relatif ke atas permintaan merupakan satu petunjuk yang penting kepada pembentuk polisi berhubungan harga. Dalam kajian-kajian lepas, aspek harga relatif tersebut biasanya diabaikan. Ini mungkin disebabkan kekurangan maklumat harga dalam kes keratan lintang dan juga para pengkaji tidak sedar akan kaedah yang boleh digunakan untuk menganalisis harga walaupun data harga tidak diperolehi. Dalam kajian ini, percubaan menganalisis kesan harga ke atas permintaan dan tabungan telah dilakukan dengan menggunakan data keratan lintang berdasarkan model ELES yang mempunyai rangka teori yang kukuh. Model ini membenarkan analisis kesan harga ke atas permintaan dan tabungan dijalankan tanpa maklumat harga. Kajian ini telah menganalisis pengaruh harga sama ada harga sendiri atau harga barangan lain (terutamanya harga makanan) ke atas pelbagai jenis permintaan barangan. Di samping itu, kajian tersebut juga memperlihatkan pengaruh harga makanan ke atas tabungan isirumah.

Kajian ini juga telah memperkenalkan ukuran baru iaitu jumlah perbelanjaan subsisten dan perbelanjaan subsisten bagi pelbagai jenis barang yang mana boleh digunakan untuk menentu jumlah perbelanjaan keperluan cukup hidup dan juga belanjawan keperluan cukup hidup. Sebelum menjelas dengan lebih selanjutnya tentang anggaran ini, kita akan memperlihatkan bagaimana jumlah perbelanjaan keperluan cukup hidup (iaitu pendapatan garis kemiskinan) ditentukan oleh kerajaan. Di Malaysia, ukuran kemiskinan adalah berasaskan bilangan isirumah yang berada di bawah pendapatan garis kemiskinan (PLI) yang ditetapkan. Seperti dinyatakan dalam Rancangan Malaysia Ketiga (Malaysia, 1976), PLI rasmi di Malaysia diukur dalam bentuk subsisten (cukup hidup). Kerajaan Malaysia telah menggunakan pendekatan kemiskinan mutlak untuk pengukuran kemiskinan (Osman

Rani dan Abdul Majid, 1988: 50). Menurut pendekatan ini, perbelanjaan minimum isirumah bagi pelbagai jenis barangan akan ditentukan: perbelanjaan minimum bagi barangan makanan ditentukan berasaskan keperluan kalori yang dicadangkan oleh Institut Penyelidikan Perubatan; keperluan minimum pakaian dan kasut yang disarankan oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat; keperluan lain seperti sewa, pengangkutan dan sebagainya adalah berasaskan tingkat perbelanjaan isirumah berpendapatan rendah daripada Laporan Penyiasatan Perbelanjaan Isirumah (Malaysia, 1976: 160).

Selaras dengan keputusan pegawai-pegawai ASEAN dalam Persidangan Pembangunan Luar Bandar dan Pengurangan Kemiskinan ASEAN yang pertama, iaitu mengubah kriteria ukuran kemiskinan (pendapatan garis kemiskinan) daripada berasaskan keperluan kalori kepada tingkat pendapatan (*Star*, 22 Oktober 1997), pihak kerajaan mungkin boleh mempertimbangkan anggaran jumlah perbelanjaan subsisten tersebut sebagai satu ukuran tambahan dalam penentuan 'pendapatan garis kemiskinan' memandangkan anggaran tersebut diukur mengikut taraf sosio-ekonomi isirumah (atau tingkat pendapatan). Menurut Betancourt (1971), anggaran jumlah perbelanjaan subsisten boleh ditafsirkan sebagai satu ukuran kos perbelanjaan hidup yang minimum mengikut tingkat taraf sosio-ekonomi isirumah. Jelasnya, anggaran tersebut boleh digunakan untuk menentukan kos perbelanjaan minimum bagi sesuatu kumpulan isirumah. Jika dibandingkan dengan ukuran PLI yang digunakan oleh pihak kerajaan, anggaran tersebut mempunyai kelebihan daripada segi aspek mudah dianggar. Tambahan pula, anggaran tersebut ditentukan berdasarkan corak perbelanjaan keperluan cukup hidup bagi sesuatu kumpulan isirumah. Oleh itu, anggaran jumlah perbelanjaan subsisten dalam kajian ini boleh digunakan sebagai satu garis panduan *tambahan* dalam menentukan tingkat 'PLI' bagi kumpulan isirumah yang berbeza.